

Leuke snoeshanen

*Scholekster valt spelers aan op hole 9.
De scholekster heeft een nest gebouwd en bewaakt zijn eieren fanatiek.
Mijdt de rechterkant van de baan.*

Foto's Sarah Humphrey en Paul Venderbosch, oefencentrum Tespelduyn

Dit nieuwsbericht heeft een week op de borden gehangen en toen was het nest opeens leeg.

Wat was er aan de hand? Een vreemde snoeshaan of toch een leuke?

*Hoort dat ook bij **NATUURRIJK TESPeldUYN**?*

Lees hieronder meer over de vogels op Tespelduyn. Er is veel te zien, maar nog meer te horen.

VERSCHILLENDE BIOTOPEN

Op Tespelduyn zitten veel verschillende vogels. Dat is niet zo vreemd, want Tespelduyn heeft vele gezichten. Voor de vogels valt het gebied in vier delen op te knippen.

- We hebben het bos rondom de parkholes met de vijvers.
- De terp met een redelijke schaars begroeide top, maar met een dichtbegroeide helling aan de noord-oost hoek en een open landschapshelling aan de zuid-west hoek.
- De grasvlakten met de waterpartijen bij hole 3 en 4, die omgeven zijn door bollenvelden en een strook struikgewas aan de zuidkant.
- En tenslotte het open waterrijke gebied rondom het oefencentrum. Al die verschillende landschappen zorgen ervoor dat er in elk deel andere vogels te vinden zijn.

Wij doen als KNNV Duin en Bollestreek een natuurinventarisatie voor Tespelduyn in het kader van de GEO certificering (Zie vorige nieuwsbrief). We hebben vorig jaar 73 verschillende vogels gezien op en rondom Tespelduyn.

We zullen in deze nieuwsbrief voor elk van de vier gebieden een vogel bespreken, die ons als leuke snoeshaan is opgevallen.

DE SCHOLEKSTER OP HOLE 9

Op hole 9 zat dus inderdaad een Scholekster. De Scholekster is onmiskenbaar. Het is een zwart-witte stevige steltloper met lange oranjerode snavel en roze poten. In vlucht zie je opvallende witte vleugelstrepen en een zwart-witte staart. De Scholekster is luidruchtig, hij roept schel en vaak "(te-)piet, (te-)piet, (te-)piet". De vogel wordt daarom de ook Bonte Piet genoemd.

Geluid Scholekster.mp3

Scholeksters broeden in natuurgebieden, boerenland en ook wel op bebouwing. De Scholekster legt meestal drie, soms vier eieren in een nest, gemaakt in een ondiep kuiltje. De eieren komen uit na 25 à 27 dagen broeden. De jongen zijn nestvlinders, wat wil zeggen dat zij het nest meteen na het uitkomen van het ei verlaten. En dat is de verklaring voor het plotseling stoppen van de aanvallen van de ouders en het vinden van een leeg nest. De kinderen zijn "vliegvlug" na 32-35 dagen. De jongen worden lang gevoerd door de ouders, je ziet nu dus nog regelmatig een volwassen en een kind Scholeksters bij elkaar over de fairways lopen.

Foto Paul Venderbosch

Foto Thomas van Haaster

HET WINTERKONINKJE IN HET BOS

En dan een andere druktemaker, die we in het bos vinden, is de Winterkoning. Hij tettert erop los en overschreeuwt de Koolmezen, Pimpelmezen en Tjiftjaffen, die ook in het bos wonen. Alleen de Roodborst kan enigszins tegen hem op. Hij zingt bijna het gehele jaar door. De zang is een erg luid liedje, vol met trillers. Hij wordt wel eens vergeleken met een haperend wekkertje dat afloopt.

Geluid winterkoning.mp3

Het Winterkoninkje is goed te herkennen aan zijn opstaande staart. Verder is hij klein, bruin en met lichte wenkbrauwstreep, een kleine spitse snavel en fijne pootjes. Hij wordt wel Klein Jantje genoemd.

Foto's Thomas van Haaster

Het Winterkoninkje is vaak laag bij de grond te vinden tussen kreupelhout en boomwortels, het liefst ook nog in de buurt van water. Hij vliegt met snelle vleugelslagen laag boven de grond van struik naar struik en komt nerveus over met een steeds opwippend staartje. Het mannetje maakt meerdere, bijna ronde nesten met de ingang aan de zijkant. Het vrouwtje zoekt er één uit voor het broedsel, meestal het nest dat het beste is verborgen.

DE BLAUWBORST RONDONDE DE TERP

Als je op de terp staat, heb je een mooi uitzicht rondom. Je ziet in de verte de Keukenhof en de duinen. Maar als je om de terp heenloopt, heb je uitzicht op de polders, de bloembollenvelden en de sloten. Daar vertoeven heel wat vogels. De Kleine Karekiet en de Rietzanger zitten tussen het riet, de Fuut en de Kuifeendjes zwemmen in de sloot en de Fazanten scharrelen langs de helling. Maar verrassend genoeg blijkt de Blauwborst de onderkant van de terp ook interessant te vinden. We hebben de Blauwborst dit jaar zelfs twee keer gespot, één keer aan de oostzijde van de terp op het bollenland en één keer aan de zuidzijde van de terp langs de slootkant. Het laatste paartje heeft inmiddels 4 jongen voortgebracht, die tussen de sloot en de terp de wereld verkennen.

Foto Thomas van Haaster

Foto Paul Venderbosch

De Blauwborst is niet zo'n luidruchtige gast als de vorige twee vogels. Dat hoeft ook niet als je er zo opvallend uit ziet.

Het mannetje heeft een blauwe kin en borst met in het midden een witte vlek ('ster'). Aan de onderkant wordt de blauwe borst begrensd door een zwarte band, een dunnere witte band en daaronder een roestbruine vlek. Spreidt een blauwborst zijn staart, dan zie je opvallende oranjebruine staartbasis met een zeer brede zwarte eindband. Blauwborsten zoeken tussen de

vegetatie, zoals bijvoorbeeld tussen de uitgebloeide bollen, naar voedsel. Tijdens de balts vliegt het mannetje op met een melodieuze zang om elders met gespreide staart en vleugels neer te strijken.

Geluid Blauwborst.mp3

Blauwborsten hebben de afgelopen decennia in Nederland een flinke opmars gemaakt. Dit komt doordat er meer geschikt leefgebied is bijgekomen. Het is een van de weinige soorten die van de Rode Lijst is geschrapt, omdat het zo goed gaat.

DE BOERENZWALUWEN BOVEN HOLE 3 EN 4

Boven het open landschap bij hole 3 en 4 vliegen veel vogels. Je ziet er de Zilvermeeuwen en Kokmeeuwen overgliden, je ziet de Veldleeuwerik en de Grasmus omhoog en omlaag dartelen. Maar de meest sierlijke vliegers zijn toch de Boerenzwaluwen.

Foto's Thomas van Haaster

Op Tespelduyn wonen ze onder andere in de machineloods aan het eind van hole 3 en 4, een plek waar je als golfer niet zo vaak komt. Het is het domein van de greenkeepers. In de schuur zitten de nesten en overdag als de deuren openstaan vliegen ze in en uit. Als de deuren dicht zijn hebben ze een klein gaatje gevonden naast een ontluchtingspijp. Even mikken en ook dat lukt.

Foto's van Paul Venderbosch tijdens inventarisatie op Tespelduyn

Boerenzwaluwen herken je onmiddellijk: een snel en beweeglijk vogeltje, zwart/blauw glanzend van boven, licht van onder met een opvallend kastanjebruin voorhoofd en keel. Ook heeft hij een opvallende diep gevorkte staart. Ze metselen hun nesten van klei en leem vaak op randen en richels in stallen of schuren of onder brede dakoverstekken. Je hoort ze ook als ze hoog in de lucht vliegen op zoek naar insecten. Het is een kwetterende, zeer snelle zang.

Geluid Boerenzwaluw.mp3

We hopen dat u deze vier leuke snoeshanen tegenkomt als u over de golfbaan loopt. Houdt uw ogen en oren open. Er valt veel te zien en te horen op Tespelduyn.

DE VOLGENDE NIEUWSBRIEF

In de volgende nieuwsbrief zullen de vlinders en libellen centraal staan. U komt ze vooral tegen bij de waterkant.

OOK IETS GEZIEN?

Hebt u ook iets leuks of bijzonders op Tespelduyn gezien en wilt u dit met ons delen dan zien we graag uw bericht en eventuele foto tegemoet. U kunt dit toesturen naar info@tespelduyn.nl.

Maud van der Veen